

PÄÄTÖS JATKOAJAN MYÖNTÄMISESTÄ KAIVOSTYÖHÖN RYHTYMISTÄ VARTEN

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tehnyt seuraavan kaivospiirin jatkoaikaa koskevan päätöksen

Asia

Pitkäperä

Hakija

Mondo Minerals B.V.
Amsterdam
Alankomaat

Yhteystiedot:

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

puh. 010-56211

Lisätietoja antaa:

Erkki Kuronen, puh. 050-599 3539

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaisesti kaivospiirin haltijalle voidaan pyynnöstä myöntää pidennettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten.

Kaivosoikeudet on aikoinaan myönnetty Oy Partek Ab:lle. Oy Partek Ab:n myytyä talkkitekiteollisuutensa Finnminerals Oy:lle vuoden 1991 alussa, ne ovat siirtyneet Finnminerals Oy:lle ja kaivosoikeuksien siirto on merkitty kaivosrekisteriin 23.7.1991. Kaivosoikeudet on edelleen siirretty Finnminerals Oy:ltä Mondo Minerals Oy:lle yhtiön nimenvaihdoksen yhteydessä 9.11.1998. Mondo Minerals Oy:n fuusioituessa Mondo Minerals B.V.:hen syyskuussa 2008, kaivoskirja on siirretty Mondo Minerals B.V.:lle. Pitkäperän kaivospiiriä on laajennettu vuonna

2001 jätetyn laajennushakemuksen perusteella. Laajennustoimitus on päättynyt vuonna 2002 ja merkitty kaivosrekisteriin 11.1.2003.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 27.11.2006 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. *Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailalla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.*

Kaivoskivennäinen

Talkki, (sivutuotteena nikkeliä)

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee Paltamon kunnassa, Mieslahden kylässä.

Tämä hakemus koskee seuraavia alueita:
Paltamo (578)

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Ainola	578-405-19-106	11,3
	Yhteensä ha	11,3

Kaivospiirin pinta-ala on 11,3 ha.

Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Hankkeen tausta ja hakemuksen perustelut

Mieslahden esiintymästä suoritettiin koelouhinta ja täysimittakaavainen tehdaskoeajo Sotkamon tehtaalla maaliskuussa 1994 ja keväällä 2006. Koelouhinta ja -rikastus sekä tuotteiden valmistus tapahtuivat ongelmitta. Pitkäperän talkkimalmi on ominaisuuksiltaan ja laadultaan vastaavaa.

Kyseisten Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirien alueella on yli 10 miljoonan tonnin talkkimalmivarat, jotka muodostavat merkittävän tulevaisuuden reservin Sotkamon talkkitehtaalle.

Vuoden 2006 koelouhinnan jälkeen on tehty YVA-selvitys ympäristöluvan hakemista varten. YVA-selvitys on päivätty 27.3.2008; Kainuun ympäristökeskus antoi lausunnon selvityksestä 30.1.2009.

Yhtiö on jättänyt Mieslahden ja Pitkäperän kaivoksen ympäristölupahakemuksen Pohjois- Suomen aluehallintovirastoon tammikuussa 2011. Ympäristölupa on haettu siten, että Mieslahden-Pitkäperän talkkimalmeja voidaan tarvittaessa käyttää hakijayhtiön Sotkamon tehtaan syötteenä Sotkamon alueella sijaitsevien malmien lisäksi. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto ei myöntänyt ympäristölupaa päätöksellään syksyllä 2013.

Hakemuksen täydentäminen

- 3.7.2007, lisäinformaatio
- 16.4.2009 ja 21.12.2012, tilojen pinta-alat ja omistajatiedot

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varasi mahdollisuuden esittää mielipiteitä kaivospiirihakemuksesta. Mielipidettä pyydettiin niiltä, joiden oikeutta tai velvollisuutta asia koskee, sekä muilta, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus.

Kuulemisesta on ilmoitettu asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitettiin myös seuraavassa sanomalehdessä: Väylä-lehti.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot alueen kunnalta, ELY-keskukselta, ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Kuulemisen yhteydessä kaivosviranomaiseen saapuivat lausunnot Kainuun ELY-keskukselta ja Paltamon kunnalta.

Annetut lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Annetut mielipiteet

Hakemuksen johdosta mielipiteen ilmaisivat seuraavat:

Kari Silvennoinen, Liisa Penttilä (+ muut allekirjoittaneet), Lasse Flöjt, Lauri ja Maija Liisa Kemppainen, Reijo Kemppainen, Markku Vehviläinen, Timo Pisto, Maija Laakso (+ muut allekirjoittaneet), Heikki Kemppainen (+ muut allekirjoittaneet), Seija Niemitalo, Risto ja Martta Kemppainen, Kaisu Möttönen, Alpo Hurskainen sekä Kainuun Opisto Oy.

Mielipiteet on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Hakijan vastine

Hakija on vastineessaan esittänyt ensin jokaisen lausunnon tai mielipiteen pääkohdat ja sen jälkeen jokaista lausuntoa ja mielipidettä koskevan vastineen.

Toiston välttämiseksi kaivosviranomaisen ei erikseen ole referoinut lausuntoja eikä mielipiteitä. Hakijan vastine on esitetty liitteessä 4.

Vastineen alussa hakijayhtiö on todennut seuraavaa:

" Useat muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja ja suurimmat huolet liittyvät alueen hankkeiden käsittelyyn erillisinä sekä kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin ja haittojen ehkäisyyn. Hakijalla on alueella useita erillisiä kaivospiirejä joiden jatkoaika-, laajennus- ja muodostamishakemukset ovat vireillä yhtä aikaa johtuen siitä, että ne ovat odottaneet käsittelyään useita vuosia ja nyt tulevat siitä syystä käsittelyyn yhtä aikaa. Hakijalla on käynnissä Mieslahden kaivoksen ympäristölupaprosessi, joka koskee ainoastaan Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirejä ja joka on myös kestänyt YVA-vaiheineen useita vuosia. Hakija ymmärtää, että asukkailla ja kiinteistönomistajilla on vaikea hahmottaa eri hakemuksia ja hankkeita ja tästä syntyy epätietoisuutta ja -luuloa. Kaikille kaivoksille tullaan ennen toiminnan aloittamista hakemaan ympäristölupaa ja kaivosturvallisuusalupaa ja siinä yhteydessä käsitellään ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämistä".

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös ja päätöksen perustelut

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) hyväksyy hakemuksen ja myöntää pidentettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten kaivoslain (503/1965) 50 §:n nojalla Pitkäperä -kaivospiirissä 27.11.2018 saakka.

Kaivosviranomaisen tähdentää sitä, että tällä päätöksellä turvataan ainoastaan kaivosoikeuden säilyminen ja jatkuminen hakijayhtiölle.

Kaivosviranomaisen katsoo, että jatkoajan myöntäminen Pitkäperä -kaivospiirille antaa hakijayhtiölle lisää aikaa suunnitella toimia, joita Pitkäperän mahdollinen hyödyntäminen myöhemmin tulevaisuudessa vaatisi. Näitä toimia olisivat esimerkiksi Kainuun ELY-keskuksen lausunnon mukaan Savirannantien pohjoispuolella Natura-arviointimenettely ja mahdollinen harkinnanvarainen YVA-menettelyn soveltaminen. Kaivosviranomaisen toteaa, että hakijayhtiö on jättänyt työ- ja elinkeinoministeriöön Mieslahden kaivospiiriä koskevan laajennushakemuksen 3.6.2011. Hakemuksessa on esitetty varsinaiset käyttösuunnitelmat kaivostoiminnan käynnistämiseksi Mieslahden kaivospiirissä siten, että toiminnot sijoittuvat esiintymän eteläpäähän. Varsinaisesta Pitkäperän kaivospiirin talkkivarojen hyödyntämisestä ei tässä hakemuksessa kuitenkaan ole kyse.

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaan, jos kaivosoikeuden haltija ei ole annetun määräajan kuluessa ryhtynyt kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa yhtiön vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön, on kaivosviranomaisen määrättävä, että yhtiö ryhtyy kahden vuoden sisällä kaivostyöhön uhalla, että kaivosoikeus muuten voidaan julistaa menetetyksi. Kaivoslain mukaan hakijalle voidaan kuitenkin pyynnöstä myöntää pidennystä kaivostyöhön ryhtymistä varten enintään viisi (5) vuotta kerrallaan, jos yleinen etu tai kaivoskivennäisreservien tarve tai muut erityiset syyt näin vaativat.

Hakijan esittämät perustelut pidennetyn ajan myöntämiseksi kaivostyöhön uudelleen ryhtymistä varten osoittavat, että Pitkäperä -kaivospiirin esiintymää voidaan pitää kaivoslain (503/1965) 50 §:n 1 momentin mukaisena kaivoskivennäisreservinä, jonka hyödyntäminen tulevaisuudessa on todennäköistä.

Kaivosviranomaisen tiedonanto

Kaivosviranomaisen toteaa, että hakijayhtiö on jättänyt työ- ja elinkeinoministeriön Mieslahden kaivospiiriä koskevan laajennushakemuksen 3.6.2011. Samassa yhteydessä tullaan käsittelemään myös Pitkäperän kaivospiirin osuus Mieslahden kaivospiirin käyttö- ja laajennussuunnitelmassa (viite: Kainuun ELY-keskuksen lausunto).

Kaivosviranomaisen aloittaa hakemuksen käsittelyn talvella 2014 ja järjestää siitä kuulemisen talvella 2014.

Tiedoksi kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista määräyksistä

Vakuuden asettaminen kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivoslain (621/2011) 108-111 §:ien mukaan kaivosviranomaisen on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

Vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Kaivoslain mukainen vakuus liittyy yleisesti maisemoinnin ja kunnostamisen turvaamiseen sekä kaivosturvallisuuden varmistamiseen. Tässä ei siis ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisesta vakuudesta, joka koskee kaivoksen jätealueiden hoitoa.

Vakuuden suuruuden arvioimisen kannalta olennaiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 143, 144 ja 150 §:t. Vakuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden lopulliset kustannukset konkretisoituvat vasta kaivostoiminnan loppumisen yhteydessä.

Annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivosviranomaisen on myös viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset noudattaen vastaavasti, mitä tämän lain 52 §:n 3 momentissa ja 125 §:ssä säädetään, sekä asetettava määräysten tarkistusväli noudattaen, mitä tarkistusvälin asettamisesta tämän lain 62 §:n 2 momentissa ja 127 §:n 2 momentissa säädetään. Jollei määräys ole välttämätön kaivosturvallisuuden tai tärkeän yleisen edun kannalta, se ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä. Määräyksen antamista koskevan päätöksen valmisteluun sovelletaan, mitä tämän lain 37–40 ja 42 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä tämän lain 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista päätöksistä

Kaivosviranomaisen tulee antaa Pitkäperän kaivospiiriä koskevat tarvittavat lupamääräykset vakuuden asettamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi viimeistään 30.6.2014.

Tiedonanto kaivospiirimääräyksen voimassaolon jatkamisesta

Kaivoslupan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle 2 kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaisesti.

Lisätietoja maanomistajille

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on kaivoslain (503/1965) 44 §:n mukaan suoritettava maanomistajalle vuotuinen kaivospiirimaksu, jonka suuruus kaivoslain (621/2011) mukaan tällä hetkellä on 50 €/ha.

Päätöksen tiedoksi

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Päätös liitteenä toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan aluehallintovirastolle, säteilyturvakeskukselle, ja niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Paltamon kunnan ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Väylä -lehdessä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä hakijalta perittävä maksu on 60 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Kaivoslaki (503/1965)
Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
Hallintolaki (434/2003)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Ossi Leinonen
ylitarkastaja

LIITTEET	Liite 1: Kaivospiirin kartta Liite 2: Annetut lausunnot Liite 3: Annetut mielipiteet Liite 4: Hakijan vastine Liite 5: Valitusosoitus Liite 6: Lista asianosaisista
JAKELU	Hakija
TIEDOKSI	Paltamon kunta Kainuun ELY-keskus Säteilyturvakeskus Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Asianosaiset